

Evrım Lobisinin Fonladığı "Hakemli Dergi" İllüzyonu

AKADEMİK YAYINCILIKTA İDEOLOJİ VE YANLILIK

"Bir çalışma hakemli dergide yayınlandı, öyleyse doğrudur; ya da yayınlanmadı, o halde yanlıştır" şeklindeki bir yaklaşım kesin bir doğruluk ve kanıt niteliği taşımaz.

Hakemli olarak sunulan ancak kişisel görüşlerin ve ideolojilerin yoğun baskısı altında olan dergilerdeki yayınlar, kesin bir gerçeklik olarak dayatılamaz.

Eğer bir içeriğin yayına kabulü

- İdeolojik önyargılarla taraflı olarak belirleniyor,
- Taslak metinler hakemlere gönderilmeden önce reddedilebiliyor,
- Hakemler yalnızca belli bir ideolojik çevreden seçiliyorsa,

bu süreçte **OBJEKTİFLİKTEN, TARAFSIZLIKTAN VE BİLİMSELLİKTEN SÖZ EDİLEMEZ.**

Aynı karar mekanizması,

- Yayınları adaletsizce değerlendirip dağıtıyor,
- Kurumsal fonları ve akademik kariyer süreçlerini kendi lehine etkiliyor ve
- Muhalef düşünceleri hiç tartışmadan direkt "bilim dışı" olarak etiketliyorsa,

TARAFSIZ BİR HAKEM HEYETİNİN VARLIĞINDAN BAHSEDİLEMEZ.

Bu çalışmada, bilimsel görünürlüğün ve prestijin bu enverlik ve yarı enverlik aşaması kontrolünde olduğu

[journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0127502](#)

[plos.org](#)
[Create account](#)
[Sign in](#)

[About](#)
[Browse](#)
[Publish](#)

[advanced search](#)

OPEN ACCESS
 PEER-REVIEWED

RESEARCH ARTICLE

The Oligopoly of Academic Publishers in the Digital Era

Vincent Larivière , Stefanie Haustein, Philippe Mongeon

Published: June 10, 2015 • <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0127502>

1,216 Save	924 Citation
233,449 View	1,156 Share

Article	Authors	Metrics	Comments	Media Coverage
---------	---------	---------	----------	----------------

Download PDF

Print

Share

Check for updates

ADVERTISEMENT

Abstract

Introduction

Methods

Results

Discussion and Conclusion

Acknowledgments

Author Contributions

References

Reader Comments

Figures

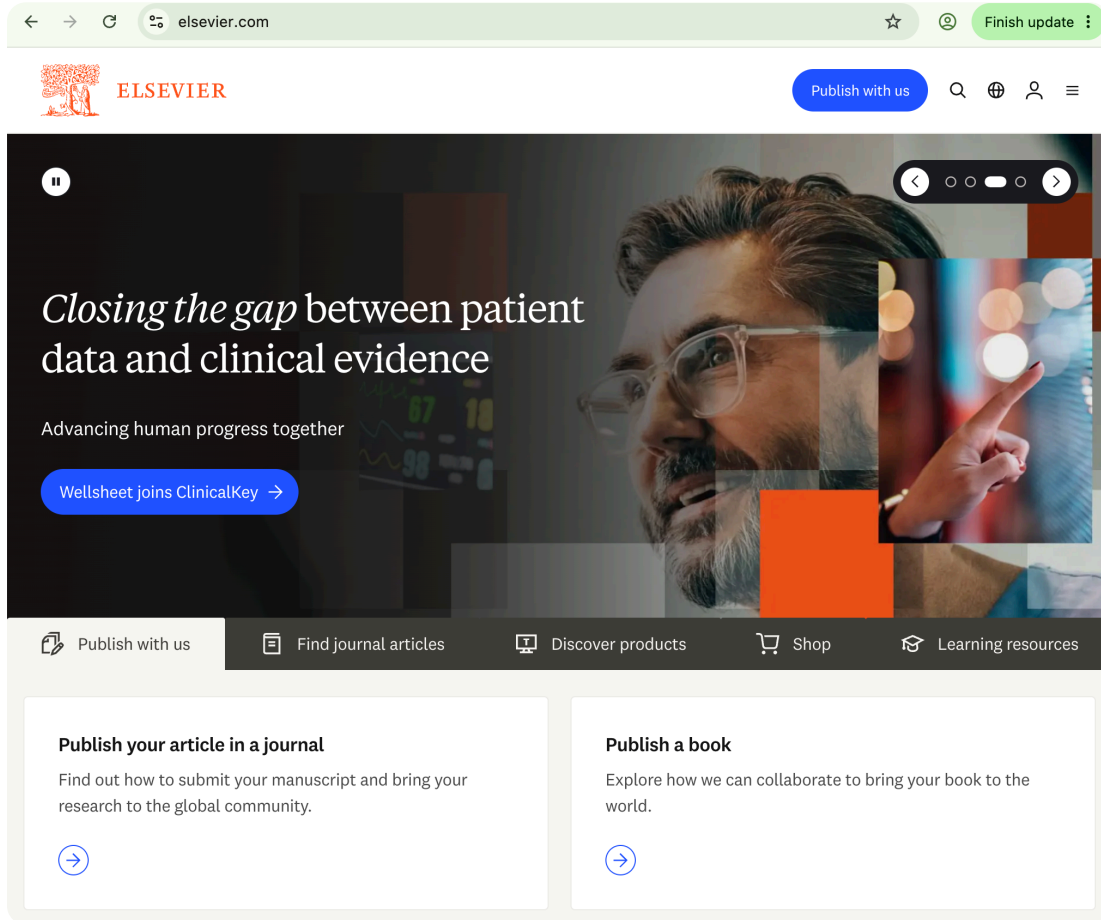
Abstract

The consolidation of the scientific publishing industry has been the topic of much debate within and outside the scientific community, especially in relation to major publishers' high profit margins. However, the share of scientific output published in the journals of these major publishers, as well as its evolution over time and across various disciplines, has not yet been analyzed. This paper provides such analysis, based on 45 million documents indexed in the Web of Science over the period 1973-2013. It shows that in both natural and medical sciences (NMS) and social sciences and humanities (SSH), Reed-Elsevier, Wiley-Blackwell, Springer, and Taylor & Francis increased their share of the published output, especially since the advent of the digital era (mid-1990s). Combined, the top five most prolific publishers account for more than 50% of all papers published in 2013. Disciplines of the social sciences have the highest level of concentration (70% of papers from the top five publishers), while the humanities have remained relatively independent (20% from top five publishers). NMS disciplines are in between, mainly because of the strength of their scientific societies, such as the ACS in chemistry or APS in physics. The paper also examines the migration of journals between small and big publishing houses and explores the effect of publisher change on citation impact. It concludes with a discussion on the economics of scholarly publishing.

Hakem Değerlendirmelerinin Tutarsızlığı ve Güvenilmezliği

Amerikalı klinik psikolog Prof. Michael J. Mahoney'in yürüttüğü bir çalışmada, 75 akademisyen hakem olarak belirlenmiş, yöntemleri aynı ama sonuçları farklı olan makaleleri değerlendirmeleri istenmiştir. Ancak bu hakemler, kişisel görüşlerine ters düşen sonuç, yorum ve çıkarımlara doğrudan olumsuz tepki göstermişlerdir. Böylece SİSTEMATİK BİR DEĞERLENDİRME YANLILIĞI ortaya konmuştur ⁽³⁾ Yapılan diğer pek çok karşılaştırmalı çalışma da, yazarın adının ve çalıştığı kurumun prestijli olmasının da hakem kararlarını doğrudan etkilediğini göstermiştir. ⁽⁴⁾

Tek hakem değerlendirmesi üzerine yapılan bir başka kontrollü araştırmada, tanınmış akademisyenlere ve prestijli kurumlara ait makalelerin yine ciddi bir avantaja sahip olduğu gözlemlenmiştir. Diğer bir deneyde ise, daha önce aynı dergilerde yayınlanmış olan 12 makale, bu kez düşük prestijli ve hayali kurum isimleriyle yeniden aynı dergilere gönderilmiştir. 3'ü daha önce yayınlandığı fark edilerek elenmiş, 9'u değerlendirme aşamasına geçmiş, bunların 8'i uygunsuz bulunarak hakemler tarafından reddedilmiş, sonuçta yalnızca 1'i yayın için kabul edilmiştir. ⁽⁵⁾

Hakemli Dergilerin Finansmanı ve Para Skandalları

Fon sağlayıcılar ile hakemli literatür arasındaki ilişki, ciddi ticari tarafgirlikleri ortaya koymaktadır. Büyük yayıncılık şirketlerinden **Elsevier**'in, *Merck* ilaç firması tarafından finanse edildiği ve bağımsız hakemli dergi görünümü altında bu firma lehine makaleler yayınladığı ortaya çıkmıştır. *Nature Medicine* dergisi, bu yayınların aldatıcı olduğunu raporlamıştır. ⁽⁶⁾ Fonlama ile araştırma sonuçları arasındaki ilişki istatistiksel olarak da ölçülmüştür; birden fazla çalışmanın sonuçlarının birlikte analiz edildiği bir *cochrane* istatistik incelemesine göre, üretici şirketler tarafından finanse edilen ilaç ve tıbbi cihaz araştırmaları, diğer çalışmalara kıyasla, sponsoru destekleyen sonuçlara ve çıkarımlara çok daha yüksek bir oranda ulaşmaktadır. ⁽⁷⁾

Bunun yanı sıra, hakem değerlendirme süreçlerinin organize bir şekilde manipüle edildiği vakalar da sabittir. Wiley/Hindawi tarafından yürütülen bir soruşturmada, hakemlik ve editörlük süreçlerinde sistemik manipülasyonlar tespit edilmiş ve ilk etapta 511 makalenin geri çekildiği (retraction) duyurulmuştur. ⁽⁸⁾ Benzer şekilde PLOS ONE dergisi de yazarların, hakemlerin ve editörlerin rollerinin sistematik olarak manipüle edilmiş olabileceği, 100'den fazla makaleyi kapsayan bir yayın etiği ihlalini açıklamış ve ilk fazda 20 makaleyi sistemden geri çekmiştir. ⁽⁹⁾

Hindawi's journey and lessons for academic publishing

Dolayısıyla, bir çalışmanın "*hakem onayından geçtiğini*" söylemek şu anlamlara gelmez:

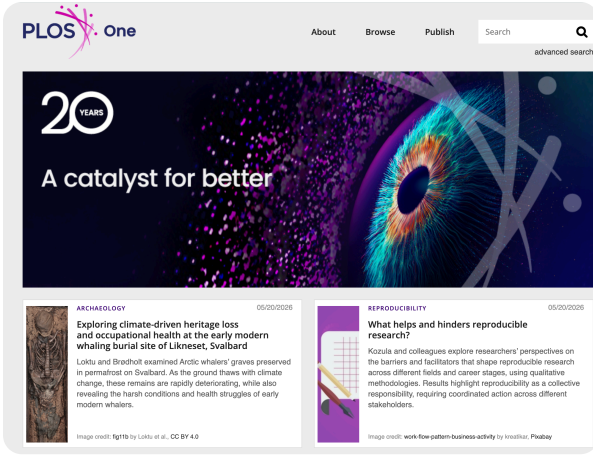
- Verilerin kesinlikle doğru olduğu,
- İdeoloji suikastına uğrayıp uğramadığı
- Metinde hiçbir sahtekarlık bulunmadığı,
- Sonucun kesinlikle tekrarlanabilir olduğu,
- Makalenin gelecekte geri çekilmeyeceğı.

Bu yüzdendir ki, evrim tartışmalarında sık sık kaçış yolu olarak başvuru olan “hakemli dergide yayınlandı” savunması “*o halde kesin doğrudur*” anlamına gelmez ve bilimsel tartışmalarda nihai bir kanıt olarak öne sürülemez. Elbette bu yayına seçilen çalışmalar içinde doğru ve güvenilir olanlar mevcuttur; ancak **VERİLERİN YORUMLARLA ÇARPITILABİLDİĞİ, SONUÇLARI İNANÇLARIN VE ÇIKARLARIN BELİRLEDİĞİ** makalelere dikkatle yaklaşmak gerektiğı ortadadır. Görüldüğü gibi tek bir suistimal örneğı bile sistemin sorgulanması için yeterliyken, **BELGELENMİŞ YÜZLERCE İHLAL HAKEMLİK KURUMUNUN GÜVENİLİRLİĞİNİ TEMELİNDEN SARSMAKTADIR.**

Evrimci Kadroların Yaratılış Karşısı Sansür ve Baskıları

Hakemlik sistemine hâkim olan darwinist, evrimci kadroların bilinçli tasarım ve yaratılış karşısı olmaları son derece belirgindir. Bunun en bilinen örneklerinden biri "Yaratıcı" (Creator) davasıdır. PLOS ONE dergisinde hakem onayından başarıyla geçen el biyomekaniğı hakkındaki bir makale, sırf içinde "Yaratıcı" kelimesi geçtiğı için, sunum ve bulgulara dair gerçek dışı bahaneler üretilerek **YAYINDAN TAMAMEN GERİ ÇEKİLMİŞTİR.** ⁽¹¹⁾

Sternberg vakasında ise bilinçli tasarımı destekleyen bir makaleyi yayınlayan bir editör, *Smithsonian* çevrelerinden çok ağır baskı ve yaptırımlarla karşı karşıya kalmıştır.

Bu ve benzeri vakalar, BİLİM DÜNYASINDAKİ DARWINİST DİKTATÖRLÜĞE AİT SANSÜR SİSTEMİNİN AÇIK BİRER KANITI olup, bu ideolojik tarafgirliğin ne denli kurumsallaştığını gösteren somut örneklerdir. (12)

Bu taraflı yapı, ateist ve evrimci kurumlar arasındaki finansal ilişkilerle de desteklenmektedir. Örneğin, yaratılış karşıtı duruşuyla tanınan *Edge Foundation*, resmî belgelerde kendisini "ateist bir vakıf" olarak tanımlamasa da bilim dünyasındaki misyonu ve pozisyonu herkesçe bilinmektedir. Bu amaç doğrultusunda vakıf; Prof. Daniel Dennett, Steven Pinker ve Richard Dawkins gibi evrimci figürlerin makalelerini, konuşmalarını ve kitaplarını öne çıkarmak için çok büyük finansal ve kurumsal görünürlük sağlamaktadır.

OPEN ACCESS

RETRACTION

Retraction: Biomechanical Characteristics of Hand Coordination in Grasping Activities of Daily Living

The PLOS ONE Staff

Published: March 4, 2016 • <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0151685>

Article	Metrics	Comments	Media Coverage
---------	---------	----------	----------------

Reference

Reader Comments

Following publication, readers raised concerns about language in the article that makes references to a 'Creator', and about the overall rationale and findings of the study.

Upon receiving these concerns, the *PLOS ONE* editors have carried out an evaluation of the manuscript and the pre-publication process, and they sought further advice on the work from experts in the editorial board. This evaluation confirmed concerns with the scientific rationale, presentation and language, which were not adequately addressed during peer review.

Consequently, the *PLOS ONE* editors consider that the work cannot be relied upon and retract this publication.

The editors apologize to readers for the inappropriate language in the article and the errors during the evaluation process.

Reference

1. Liu M-J, Xiong C-H, Xiong L, Huang X-L (2016) Biomechanical Characteristics of Hand Coordination in Grasping Activities of Daily Living. *PLoS ONE* 11(1): e0146193.

7 Save	5 Citation
21,416 View	22 Share

Download PDF
Print
Share

Check for updates

Related PLOS Articles

RETRACTION pertains to Biomechanical Characteristics of Hand Coordination in Grasping Activities of Daily Living [View Page](#) [PDF](#)

ADVERTISEMENT

Sonuç

Görüldüğü gibi, hakemli (*peer reviewed*) olarak adlandırılan her akademik dergi gerçekte önyargısız, bağımsız ve tarafsız bir hakemlik sergilememektedir. Ancak bilim objektif olmayı gerektirir. Bilimsel dürüstlük, araştırmacının ulaştığı sonucu, kendi ideolojik kabulleriyle çelişse dahi kabullenmesini ve kamuoyuna olduğu gibi sunmasını gerektirir. Eğer bir hücrenin kompleksliği tesadüfi evrimsel süreçlerle açıklanamıyorsa, bir proteinin oluşabilmesi için başka proteinlerin de varlığı gerekiyorsa, DNA'nın varlığı her şeyi bilen üstün bir aklın yaratıcı gücüne işaret ediyorsa, Allah'ın varlığını kanıtlayan bu delilleri **ÖRTÜP GİZLEMEDEN VE KORKUP ÇEKİNMEDEN İLAN ETMEK ZORUNDADIR.**

Aynı şekilde, yayınevleri de kamuoyunu evrim teorisine ve ateizme ikna etmeye çalışan bir ideolojik propaganda merkezi gibi hareket etmemeli, yaratılış delillerini ortaya koyan bilimsel araştırmaları, yorum ve sonuçları da yayınlayabilmelidir. Aksi takdirde, nasıl ki dogmalarında ısrar eden bir araştırmacıya 'gerçeği arayan bir bilim insanı' denemezse, aynı zihniyete sahip yayın organları da bilimsel inandırıcılıklarını daha derin bir şekilde yitireceklerdir.

KAYNAKLAR

1. Larivière V, Haustein S, Mongeon P (2015) The Oligopoly of Academic Publishers in the Digital Era. *PLoS ONE* 10(6): e0127502. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0127502>
2. Haffar S, Bazerbach F, Murad M, **Peer Review Bias: A Critical Review**, *Mayo Clinic Proceedings*, 2019; 94, 670-676 ([https://www.mayoclinicproceedings.org/article/S0025-6196\(18\)30707-9/fulltext](https://www.mayoclinicproceedings.org/article/S0025-6196(18)30707-9/fulltext))
3. Mahoney, M.J. Publication prejudices: An experimental study of confirmatory bias in the peer review system. *Cognitive Therapy and Research* 1, 161–175 (1977). <https://doi.org/10.1007/BF01173636>
4. A. Tomkins, M. Zhang, & W.D. Heavlin, Reviewer bias in single- versus double-blind peer review, *Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A.* 114 (48) 12708-12713, <https://doi.org/10.1073/pnas.1707323114> (2017).
5. Peters DP, Ceci SJ. Peer-review practices of psychological journals: The fate of published articles, submitted again. *Behavioral and Brain Sciences*. 1982;5(2):187-195. doi:10.1017/S0140525X00011183
6. Hutson, S. Publication of fake journals raises ethical questions. *Nature Medicine* 15, 598 (2009). <https://doi.org/10.1038/nm0609-598a>
7. Lundh A, Lexchin J, Mintzes B, Schroll JB, Bero L. Industry sponsorship and research outcome. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2017, Issue 2. Art. No.: MR000033. DOI: 10.1002/14651858.MR000033.pub3. Accessed 28 July 2026.
8. <https://www.wiley.com/content/dam/wiley-com/en/pdfs/insights/tackling-publication-manipulation-at-scale-a-whitepaper.pdf>
9. <https://theplosblog.plos.org/2022/08/safeguarding-peer-review-in-the-era-of-evolving-paper-mills/>
10. Schroter S, Black N, Evans S, Godlee F, Osorio L, Smith R. What errors do peer reviewers detect, and does training improve their ability to detect them? *Journal of the Royal Society of Medicine*. 2008 Oct;101(10):507-14. doi: 10.1258/jrsm.2008.080062. PMID: 18840867; PMCID: PMC2586872.
11. The PLOS ONE Staff (2016) Retraction: Biomechanical Characteristics of Hand Coordination in Grasping Activities of Daily Living. *PLoS ONE* 11(3): e0151685. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0151685>
12. www.washingtonpost.com/archive/politics/2005/08/19/editor-explains-reasons-for-intelligent-design-article/6700e62d-d1de-40b3-a756-1da6469ff4bd/